

Zhodnocení šlechtitelského programu

pro

plemeno Shetland pony

2018

SVAZ CHOVATELŮ SHETLANDSKÝCH PONY, Z.S.

1. Šlechtitelský program

2. Vývoj populace plemene shetland pony v ČR

POČTY SHP PODLE ROČNÍKU A MÍSTA NAROZENÍ

POČTY SHP ZAPISOVANÝCH DO JEDNOTLIVÝCH ODDÍLŮ PK

PLEMENNÍ HŘEBCI

KLISNY ZAPSANÉ V PLEMENNÉ KNIZE SHP

3. Metody testace a zlepšování kvality chovu SHP

ZKOUŠKY VÝKONNOSTI

AKCELERAČNÍ PROGRAM

4. Podpora a propagace chovu SHP

5. Zveřejňování výsledků chovatelské práce a propagace plemene

6. Zhodnocení šlechtitelského programu

ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM

Současný stav

Shetlandský pony je jedno z nejmenších plemen koní chovaných u nás. Je chován pro své dobré charakterové vlastnosti, vitalitu a odolnost, které spolu s ostatními aspekty nabízejí široké možnosti využití. Chovná oblast shetlandských pony v České republice zahrnuje území celého státu.

Chovný cíl:

Plemeno shetlandského pony je u nás chováno několik století. Zemí původu tohoto koně jsou Shetlandské ostrovy patřící Velké Británii.

Vždy se u nás používal jako jezdecký kůň pro děti, a jako kůň do zápřeže. V horských oblastech byl používán jako kůň soumarský. Přibylo využití sportovní, jak jezdecké, tak vozatajské.

Chovným cílem je harmonický, charakterově vyrovnaný a všestranně využitelný pony, dlouhověký, nenáročný, dobře krmitelný, zdravý, bez vad postojů, končetin a chodů. Bez hrubých exteriérových vad, odpovídající standardu dle Řádu plemenné knihy.

Shetlandský pony se v ČR chová ve dvou typech (Standard a Mini). U standardního typu směřuje chovný cíl udržení pony – s klidným charakterem, ochotou k práci pod sedlem i v zářahu. Pro dětské jezdecké i vozatajské soutěže, pro hipoterapii.

U mini typu směřuje chovný cíl k miniaturizaci při zachování souladného exteriéru a zdraví.

A Standardní typ – registrovaní jedinci nesmí přesahovat výšku 105 cm ve věku tří let, nebo dříve a 107 cm ve věku čtyř a více let.

B Mini typ – max. výška je 86 cm

Oba typy se mohou vzájemně připářovat (křížit) potomstvo je pak zařazeno dle KVH.

VÝVOJ POPULACE PLEMENE SHETLAND PONY V ČR

Následující tabulky a grafy mapují vývoj populace shetlandských pony v ČR, vychází však pouze z údajů o koních stále žijících a stále zařazených do chovu.

POČTY SHP PODLE ROČNÍKU A MÍSTA NAROZENÍ

V roce 2018 bylo v ČR registrováno 35 hříbat SHP, z toho 17 hřebečků a 18 klisniček. Oproti roku 2017 tak došlo k mírnému poklesu. Na tento pokles má zcela jistě vliv i zpřísnění podmínek pro registraci hříbat.

Vhledem k množícím se případům nesprávně uvedených původů hříbat a pozdě odevzdávaným či špatně vyplněným připouštěcím rejstříkům přistoupila RPK v loňském roce k namátkovým kontrolám.

U hřebců, jejichž připouštěcí rejstříky nebyly odevzdány řádně a včas, nařídila RPK ověření původu na všechna hříbata.

V chovech, kde se připouštělo, takzvaně hřebcem ve stádě, požadovala RPK ověření původu na jedno hříbě u každého chovatele.

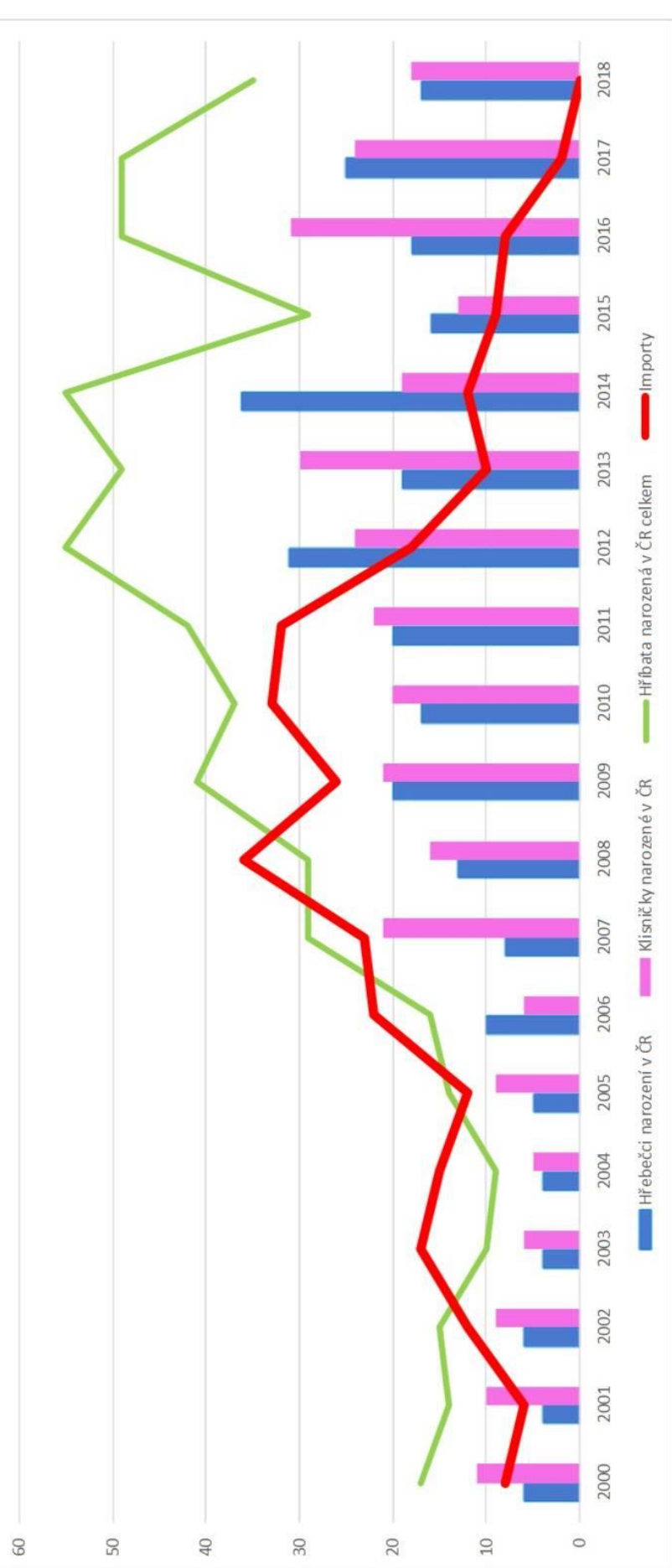
Tato opatření způsobila, že někteří chovatelé nestihli doložit potřebné dokumenty včas a některá hříbata narozená v roce 2018 byla zaregistrována až v roce 2019.

RPK považuje ověřování původu u hříbat za velmi důležité. V současné době se ASCHK snaží najít způsob zavedení plošného ověřování původu na všechna narozená hříbata. ASCHK aktivně jedná s akreditovanými laboratořemi o cenách úkonů za ověřování původu, tak by zavedení tohoto opatření bylo pro chovatele co nejméně finančně náročné. Věříme, že tato jednání budou úspěšná a že již v příštím roce budeme moci zavést plošné ověřování původu i pro hříbata SHP.

Dobrou zprávou pro chovatele SHP je, že od roku 2012 stále klesá podíl koní importovaných na celkovém počtu koní v ročníku.

Čeští chovatelé posledních šest let produkují dostatečné množství shetlandských hříbat v odpovídající kvalitě, tak aby pokryli větší část poptávky po shetlandských ponících v ČR.

Vývoj populace plemene shetlandský pony v ČR

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hříbata narozená v ČR celkem	17	14	15	10	9	14	16	29	29	41	37	42	55	49	55	29	49	49	35
Hříběčci narození v ČR	6	4	6	4	4	5	10	8	13	20	17	20	31	19	36	16	18	25	17
Klusičky narozené v ČR	11	10	9	6	5	9	6	21	16	21	20	22	24	30	19	13	31	24	18
Importy	8	6	12	17	15	12	22	23	36	26	33	32	18	10	12	9	8	2	0

V posledních dvou letech došlo k významnému snížení počtu koní zapsaných do PK.

Oproti roku 2016, kdy bylo zapsáno 41 klisen, došlo v roce 2017 k poklesu na 19 zapsaných klisen a v roce 2018 dokonce na 16 zapsaných klisen. Tento pokles přisuzujeme zavedení změny při zápisech klisen do PK, která platí právě od roku 2017. Změna spočívá v tom, že do HPK lze klisnu nově zapsat pouze na takzvaném centrálním svodu klisen. Na okresním nebo domácím svodu může být klisna zapsána již maximálně do PK.

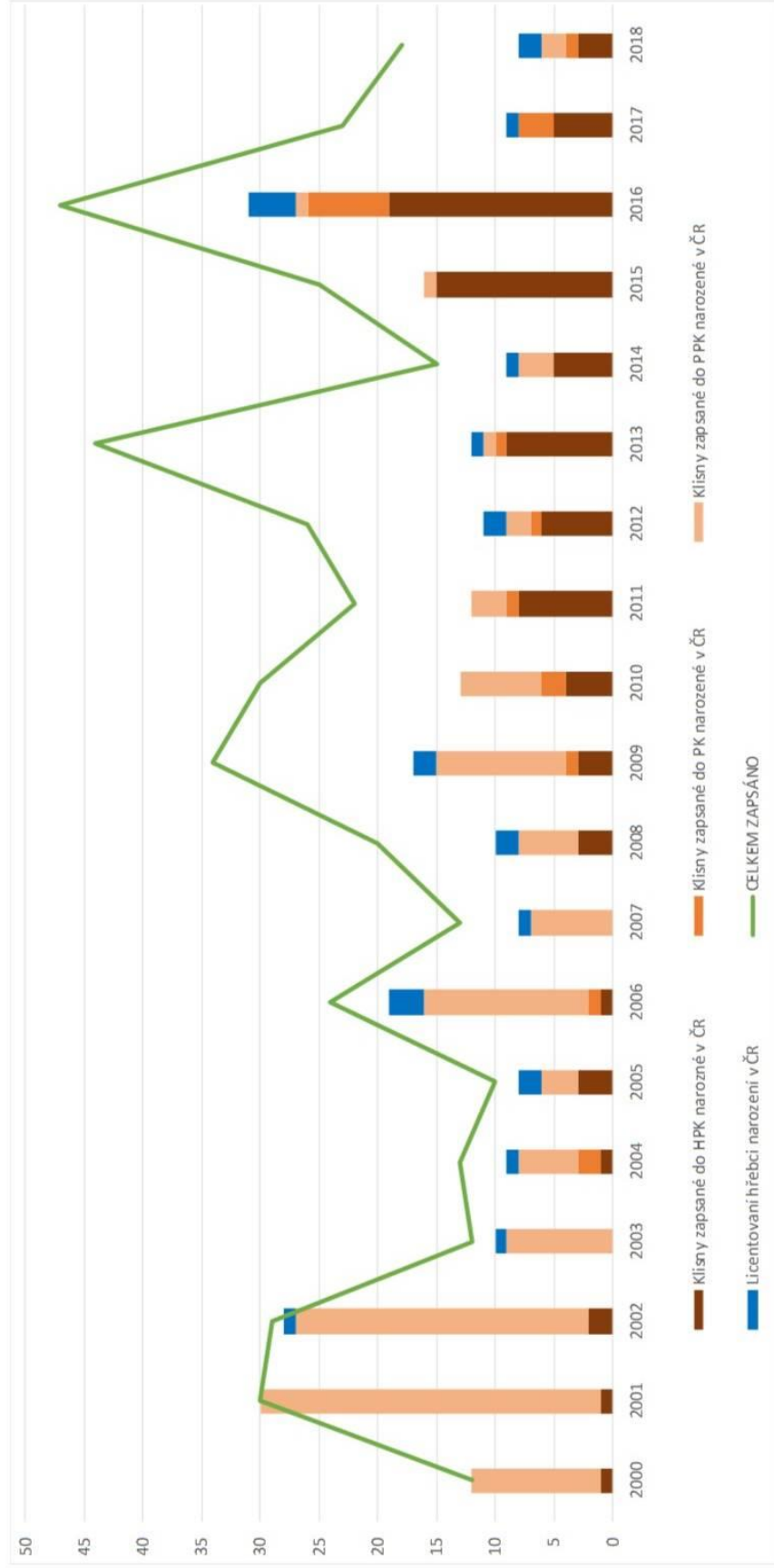
Dva roky jsou zatím příliš krátká doba na to, abychom mohli řádně zhodnotit důsledky zavedeného opatření. Toto opatření se na první pohled může zdát jako příliš razantní, nicméně u ostatních plemen koní je již zcela běžné mnoho let. Cílem opatření bylo sjednotit hodnocení koní a zvrátit nepříznivý trend, kdy do HPK bylo zapisováno až 90 % klisen předvedených při svodech. Takové procento klisen zapsaných v HPK nemá u jiných plemen v ČR obdoby. U ostatních plemen koní je většina klisen s plnými původy zapsána do PK a jen několik málo nejlepších dosáhne na zápis do HPK, ten bývá navíc obvykle ještě podmíněn buď výstavními nebo pracovními výsledky.

Zavedení centrálních svodů přináší jednak hodnocení koní komisí a nikoli jednotlivcem, dále pak hodnotitelům přináší možnost posoudit více koní daného plemene na jednou, což jim umožní udělat si lepší představu a kvalitu populace, a v neposlední řadě se RPK snaží o to, aby byla zachována jistá kontinuita hodnotitelských komisí. Všechna tato opatření, by měla vést ke zkvalitnění a sjednocení hodnocení koní plemene SHP.

Účast na centrálním svodu je samozřejmě spojena s větší časovou i finanční náročností, a tak předpokládáme, že v současné době zapisují majitelé pouze klisny, které hodlají skutečně využít v chovu. Pokud tomu tak skutečně je, není důvod se zvláště znepokojovat poklesem zapisovaných klisen, protože i 16 nově zapsaných klisen ročně, by mělo pokrýt potřeby chovu v našich podmínkách, je však důležité, aby pokles počtu klisen využívaných k chovu byl kompenzován jejich vyšší kvalitou.

Překvapivé ovšem je, že se zavedením centrálních svodů, přestali chovatelé prakticky využívat zápisu klisen na domácím svodu. Z 16 klisen zapsaných v roce 2018 byla pouze 1 zapsána na domácím svodu. To je bohužel pravděpodobně dáno tím, že se mezi majiteli SHP zažil mylný názor, že pokud je klisna zapsaná „pouze“ v PK, jedná se o nekvalitní zvíře. Za tento mylný názor může především RPK SCHSHP, která nereagovala včas na situaci, kdy se většina klisen s původem zapisovala do HPK a do ostatních oddílů PK se zapisovaly klisny jen zřídka, a především klisny s neúplnými původy. Pro zápis do HPK stačilo, aby klisna získala hodnocení 7,1 za exteriér, bez ohledu na to, jestli byla hodnocena komisí na centrálním svodu nebo na svodu domácím pouze jedním inspektorem.

Počty SHP zapisovaných do jednotlivých oddílů PK

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Klisky zapsané do HPK narozené v ČR	1	1	2	0	1	3	1	0	3	3	4	8	6	9	5	15	19	5	3	
Klisky zapsané do PK narozené v ČR	0	0	0	0	2	0	1	0	0	1	2	1	1	1	0	0	7	3	1	
Klisky zapsané do PPK narozené v ČR	11	29	25	9	5	3	14	7	5	11	7	3	2	1	3	1	1	0	2	
Licentovani hřebci narození v ČR	0	0	1	1	1	2	3	1	2	2	0	0	2	1	1	1	4	1	2	
Klisky zapsané do HPK IMPORT	0	0	0	1	2	1	3	3	7	17	14	7	13	23	5	8	12	4	6	
Klisky zapsané do PK IMPORT	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	1	0	0	1	7	3	
Klisky zapsané do PPK IMPORT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Licentovani hřebci IMPORT	0	0	1	1	2	1	2	2	2	0	1	3	2	8	1	1	2	3	0	
CELKEM ZAPSÁNO	12	30	29	12	13	10	24	13	20	34	30	22	26	44	15	25	47	23	18	
Podíl zapsaných domácích odchovů	100%	100%	97%	83%	69%	80%	79%	62%	50%	50%	43%	55%	42%	27%	60%	64%	66%	39%	44%	

PLEMENNÍ HŘEBCI

Následující tabulka a graf ukazují využití plemenných hřebců s ohledem na počet potomků, jak narozených, tak následně zapsaných do PK. Opět zde vycházíme z údajů o koních stále žijících a stále zařazených do chovu.

Jméno hřebce	Zařazen	Vyřazen	počet registrovaných potomků	licentovaných synů	dcer v HPK	dcer v PK	dcer v PPK	CELKEM POTOMKŮ V CHOVU	počet připouštěcích sezon	průměrný počet potomků na připouštěcí sezonu
Philip v.d.Schaapshoeve	2004		32	3	2	0	0	5	14	2,29
Wells Major General	2010		30	1	5	0	0	6	8	3,75
Hektor Rafael	2005		29	0	7	4	0	11	13	2,23
Borneo	2000	2016	28	1	1	0	4	6	16	1,75
Pico	2007		26	0	9	2	0	11	11	2,36
Halstock Gobstopper	2003		26	4	5	1	1	11	15	1,73
Tymen v.d. Sluissesteeg	2006	2015	24	1	9	2	1	13	9	2,67
Artur	1987	2006	22	6	7	2	2	17	19	1,16
Tornado v.d.Koerberg	2006		22	0	1	1	0	2	12	1,83
Artuš	2004		17	0	0	0	0	0	14	1,21
Bruce v.d. Ariaanshoeve	2011	2015	16	0	3	0	0	3	4	4,00
Arlott	1999		15	1	2	0	4	7	19	0,79
Borgis	1996	2013	15	0	2	1	1	4	17	0,88
Eiger Izzard	2013		14	2	0	0	0	2	5	2,80
Scotty Permoník	2012		13	1	3	0	0	4	6	2,17
Quiri van het Lipkenshof	2004		13	0	0	1	0	1	14	0,93
Goldan Cavalier	1991	1998	12	3	2	3	3	11	7	1,71
Arcyr	2003		12	1	1	0	1	3	15	0,80
Saliberry of Kadov	2013		12	1	0	0	0	1	5	2,40
Bon Ami	2006		11	0	2	1	0	3	12	0,92
Hektor von Tanneck	2002		10	2	1	2	0	5	16	0,63
Syfoon v. stal de Tienmaatsweg	2006		10	1	2	0	0	3	12	0,83
Amír	2006		10	0	0	0	2	2	12	0,83
Parlington Rupert	2016		10	0	0	0	0	0	2	5,00
Ontario v.d. Buitenweg	2005	2014	9	0	5	0	0	5	9	1,00
Arbony	2002		9	0	0	0	4	4	16	0,56
Helénico	2007	2011	9	0	0	0	1	1	4	2,25
Blatouch of Kadov	2016		9	0	0	0	0	0	2	4,50
Basil Junior von Semper Fidelis	2011		9	0	0	0	0	0	7	1,29
Locksley Permoník	2012		8	0	0	0	0	0	6	1,33
Chewvalley Sonny	2008		7	1	2	0	0	3	10	0,70
Olympia v.Geldersoord	2013		7	0	0	0	0	0	5	1,40
Halstock Milky Way	2012		7	0	0	0	0	0	6	1,17
Knock Fortune Maker	2011		5	0	4	0	0	4	7	0,71
Gádžo Permoník	2014		5	0	0	0	0	0	4	1,25
Arny of Kadov	2007		5	0	0	0	0	0	11	0,45
Llanshiver Baggins	2011	2012	4	1	2	0	0	3	1	4,00
Prim	1997	2001	4	0	0	0	1	1	4	1,00
Wietse v. Stal Hoek Waard	2012	2013	4	0	0	0	0	0	1	4,00
Modráček of Kadov	2016		4	0	0	0	0	0	2	2,00
Anaru v. Portma Zathe	2012	2015	3	0	0	0	0	0	3	1,00
Merrylees Moonraker	2015		3	0	0	0	0	0	3	1,00
Fleetwood Ley Plantagenet	2013		3	0	0	0	0	0	5	0,60
Casper v.Stal Poldervreugd	2013		3	0	0	0	0	0	5	0,60
Pom D'Api v T Barreeltje	2014	2015	2	0	0	1	0	1	1	2,00
Harviestoun Petraeus	2013		2	0	0	0	0	0	5	0,40
Vito v.Buchberg	2013		1	0	1	0	0	1	5	0,20
Allegro	1997	2009	1	0	0	0	1	1	12	0,08
Edern Gwion	2017		1	0	0	0	0	0	1	1,00

Mazanec of Kadov	2014	2016	1	0	0	0	0	0	2	0,50
Equerry of Transy	2014		1	0	0	0	0	0	4	0,25
Parlington Midge	2012		1	0	0	0	0	0	6	0,17
Grand Kavalír	2002	2010	1	0	0	0	0	0	8	0,13
Perry Mason Bruk	2010	2012	1	0	0	0	0	0	2	0,50
Ratafia du Mury-Marais	2008		1	0	0	0	0	0	10	0,10
Valentino v.Stal de Toekomst	2013		0						5	
Sunrise of Kadov	2016		0						2	
Substeressen Snow Icarus	2017		0						1	
Smajlík of Kadov	2016		0						2	
Scooby Doo v.d.Lindervelde	2005		0						13	
Pedro	2008		0						10	
Kadov Philip	2018		0						0	
Kadov Iris	2017		0						1	
Ikarus of Kadov	2018		0						0	
Gregor Permoník	2008		0						10	
Grandios Permoník	2009		0						9	
Gargamel Permoník	2009		0						9	
Eiger Moonshine	2016		0						2	
Calimero af Jäboruder	2013		0						5	
Bo v.d.Veldhoef	2011		0						7	
Armán	2005		0						13	
Alex	2006		0						12	
Adri van Ninde	2017		0						1	
Tabby Czenkow	2014	2015	0						1	

Z tabulky je patrné, že v chovu SHP bylo zlicentováno celkem 74 hřebců. Z nichž 19 hřebců je dosud bez evidovaného potomstva, 55 hřebců má evidovány potomky. Z toho 9 hřebců má evidováno pouze 1 potomka, 10 hřebců má evidováno do 5 potomků, 12 hřebců má do 10 potomků, 15 hřebců má do 20 potomků a 9 hřebců má nad 20 potomků.

18 hřebců již bylo z chovu vyřazeno, v současné době je tedy v chovu SHP evidováno 56 licentovaných plemenných hřebců. Z tohoto počtu je však v chovu aktivních pouze necelých 30 % hřebců. V roce 2018 bylo v ČR registrováno 35 hříbat SHP po 16 hřebcích. Nejvíce hříbat, a to 6 bylo zapsáno po hřebci Blatouch of Kadov.

Průměrný počet registrovaných hříbat na jednoho aktivního hřebce byl tedy za loňský rok 2,2. Na základě tohoto údaje, by bylo možné vytvořit závěr, že v chovu SHP působí příliš mnoho hřebců a můžeme si dovolit vyšší selekční tlak při výběru hřebců do plemenitby. Na druhou stranu je však třeba si uvědomit, že u SHP není možnost připouštění formou inseminace, tak jak je tomu u jiných plemen koní, a proto je třeba většího počtu licentovaných hřebců, tak, aby byli pro chovatele dostupní. Obáváme se, že v případě snížení počtu a dostupnosti licentovaných hřebců SHP, by došlo k nárůstu černé plemenitby. Problémem však zůstává, že při takto nízkém počtu hříbat na jednoho hřebce lze vliv hřebce na kvalitu potomstva hodnotit až po mnoha letech a držení hřebců je pro chovatele ekonomicky nevýhodné. Někteří majitelé hřebců přistoupili ke zvyšování připouštěcích poplatků, jiní sáhli po razantnějším řešení a tím je kastrace a vyřazení koně z chovu.

Chovatelům se snaží vyjít vstříc i Národní hřebčinec v Písku, který vlastní 2 plemenné hřebce SHP. I zde však narážíme na dva problémy. První je to, že hřebčinec v Písku nemá vyhovující podmínky pro držení hřebců SHP, a proto je nutné, aby tito hřebci byli celoročně umístěni na připouštěcích stanicích. Druhým problémem je i věk a zdravotní stav hřebců. Jedná se o hřebce Arlott, kterému je v letošním roce 22 let a v posledních letech po něm bylo zapisováno maximálně jedno hříbě ročně a v loňské roce zůstal tento hřebec bez potomků. Druhým hřebcem je hřebec Philip v.d. Shaapshoeve, kterému je letos 19 let. Jedná se o hřebce, který má registrováno nejvíce potomků ze všech hřebců SHP, v loňské roce jsou po něm registrována 3 hříbata a potomstvo tohoto hřebce vykazuje stabilně dobrou kvalitu a lze ho jednoznačně

označit za zlepšovatele. Ovšem tento hřebec hůře snáší přesun na různé připouštěcí stanice, což brání jeho lepšímu využití v chovu. Proto by zřejmě stála za úvahou obměna státních SHP hřebců, která ovšem naráží především na problém jejich ustájení.

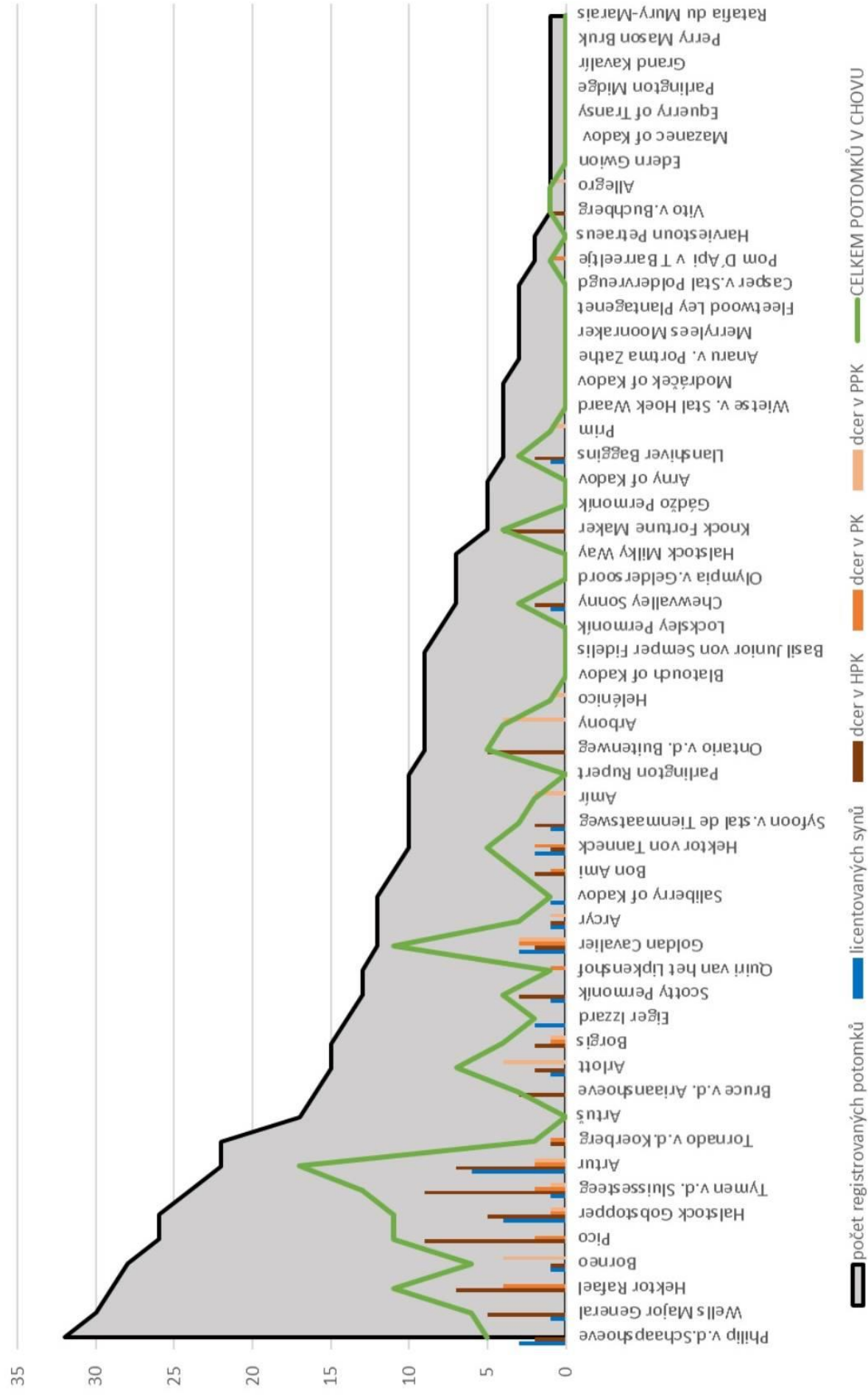
Za dalšího úspěšného plemeníka lze označit hřebce Wels major general, který za 8 let v plemenitbě zaregistroval 30 potomků, má již zlicentovaného syna a 5 dcer zapsaných v PK.

Hřebcům v mini typu kraluje hřebec Halstock Gobstopper, který z 26 registrovaných potomků zlicentoval 4 syny a zapsal 7 dcer.

Všichni tři hřebci patří mezi chovateli k žádaným plemeníkům, především pro svůj kvalitní exteriér, dobrý charakter i pracovní schopnosti, dobrou plodnost a vitalitu. Lze tedy očekávat, že jejich vliv na kvalitu chovu SHP se bude i nadále zvyšovat.

Za pozornost jistě stojí i fakt, že za posledních deset let bylo v ČR zlicentováno 34 hřebců, z toho 13 hřebců je českého chovu, 8 z nich pochází z chovu hřebčína Viklan Kadov paní Lucie Kočovské a 5 z hřebčína Permoník paní Magdy Skalické. Je zřejmé, že tyto dva hřebčiny jsou významnými producenty budoucích plemeníků a na chov SHP mají v současné době velký vliv. Protože si SCHSHP váží chovatelské práce obou výše zmíněných dam, ocenil je na loňském Národním šampionátu SHP „Čestným uznáním za významný přínos pro chov SHP v ČR“.

Využití plemenných hřebců

	Počet zapsaných klisen		PŘŮMĚR					Ohol/KVH	OH/KVH
	v roce 2018	CELKEM	BODY	KVH	KVP	OH	Ohol		
HPK mini	4	76	7,95	81,37	89,96	124,25	12,26	0,151	1,527
HPK standard	5	139	7,88	95,01	104,05	138,31	13,97	0,147	1,456
PK mini	2	9	7,59	82,00	90,89	123,11	12,22	0,149	1,501
PK standard	3	28	6,98	95,50	103,36	133,93	13,35	0,140	1,402
PPK mini	0	8	7,01	83,00	91,00	117,88	12,09	0,146	1,420
PPK standard	2	140	6,88	101,31	109,71	137,61	14,03	0,139	1,358
CELKEM	16	400							

Nejlepší poměr mezi obvodem holeně a KVH a obvodem hrudníku a KVH vykazují klisny v mini typu zapsané do HPK, což svědčí o tom, že u této skupiny klisen je lépe zachován původní typ shetlandského pony. SHP v mini typu je chováno především pro výstavní účely a chovatelé shetlandských pony v mini typu kladou velký důraz na zachování původního typu shetlandského pony.

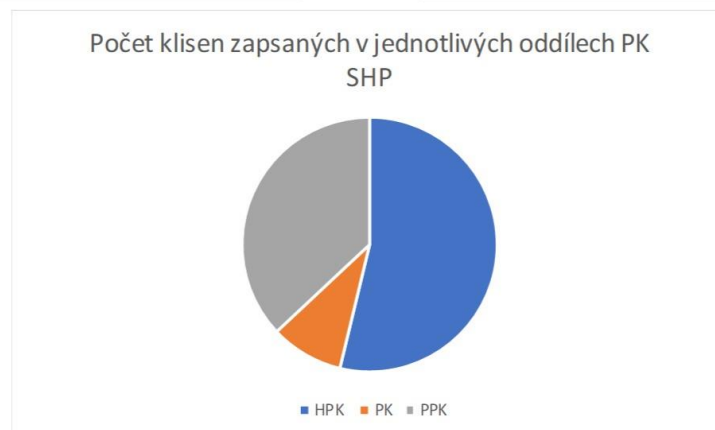
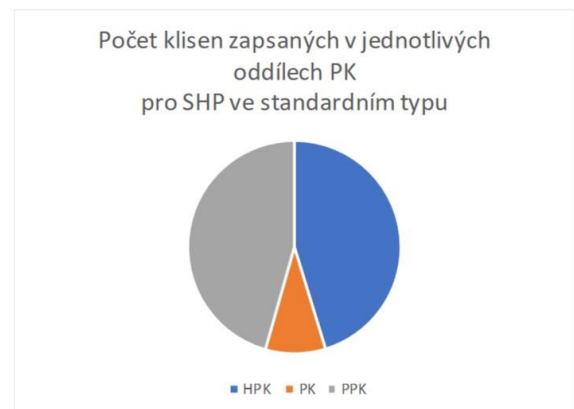
Naproti tomu, shetlandští poníci ve standardním typu jsou stále více chováni pro sportovní, jezdecké a vozatajské využití a jejich chovatelé při výběru chovných jedinců berou kromě typu v potaz i další ukazatele, jako je charakter, psychická odolnost a pracovní využitelnost.

Počet klisen zapsaných v jednotlivých oddílech PK a jejich podíl na celkovém počtu zapsaných klisen

Z níže uvedené tabulky a grafů je patrné, že poměr klisen zapsaných do HPK vůči celkovému počtu zapsaných klisen, není zcela v pořádku. Za uspokojivý jej můžeme považovat pouze u klisen ve standardním typu, kde je v HPK zapsáno 45,3 %.

Předpokládáme, že se zpřísněním podmínek pro zápis do HPK se bude procento klisen zapsaných do HPK postupně snižovat. Ale, jak je uvedeno v předchozí kapitole, je na RPK, aby se pokusila změnit myšlení chovatelů a potenciálních kupců, tak aby zápis klisny do PK nebyl brán jako neúspěch či dokonce ostuda.

	MINI		STANDARD		CEKLEM	
HPK	76	81,7 %	139	45,3 %	215	53,8 %
PK	9	9,7 %	28	9,1 %	37	9,3 %
PPK	8	8,6 %	140	45,6 %	148	37,0 %
Celkem	93	100,0 %	307	100,0 %	400	100,0 %

METODY TESTACE A ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY CHOVU SHP

ZKOUŠKY VÝKONNOSTI

Zkoušky výkonnosti jsou pro plemenné hřebce a klisny SHP nepovinné, ale jsou jednou z možností zařazení do akceleračního programu. Zkoušky výkonnosti mohou absolvovat buď v zápřeži nebo pod sedlem. Většina majitelů dává přednost absolvování ZV v zápřeži. Na rozdíl od většina ostatních plemenných knih mohou zkoušky výkonnosti absolvovat i valaši a není ani omezena horní věková hranice pro účast na ZV.

V r. 2018 se konaly zkoušky výkonnosti v Záhořanech, okr. Benešov, jako součást Národního šampionátu SHP. Po letech, kdy se zájem o ZV zvyšoval, došlo v letech 2017 a 2018 k významnému poklesu. K ZV byli v loňském roce předvedeni pouze dva koně a jejich připravenost komise hodnotila v jednom případě jako velmi špatnou, v druhém případě se jednalo o velmi charakterní a nadanou klisnu SHP, ale na celkové hodnocení se podepsala nervozita malého jezdce. V současné době zvažuje RPK upravení podmínek pro ZV, a to především v sedlové části, tak aby zkouška lépe odrážela požadavky na využití SHP pro jezdecké účely.

Vývoj počtu koní, kteří absolvovali ZV v letech 2012–2018

Rok	V zápřeži		Po sedlem		Celkem SHP
	Klisny + valaši	hřebci	Klisny + valaši	hřebci	
2012	3	0	1	0	4
2013	4	1	0	0	5
2014	3	2	0	0	5
2015	5	1	0	0	6
2016	9	1	0	0	10
2017	0	1	1	0	2
2018	0	0	2	0	2

Akcelerační program v roce 2018 fungoval za stejných podmínek jako v letech předešlých. Pro příští období však RPK zvažuje možnosti zpřísnění kritérií pro zápis koní nejen do plemenné knihy, ale také zpřísnění pravidel AP.

Kritéria výběru koní do AP platí momentálně takto:

Pro intenzivní šlechtění a výběr populace klisen a hřebců jsou stanovena následující kritéria:

A. KLISNY:

Klisy zařazené do Preferovaného oddílu Hlavní plemenné knihy (označení PREF) Klisy mohou být zařazené do tohoto oddílu na žádost majitele po splnění následujících podmínek:

1. klisy, které mají hodnocení exteriéru min. 7,1 bodu a mají zapsanu minimálně 1 dceru v HPK, nebo zařazeného syna v PK

nebo,

2. klisy s hodnocením exteriéru minimálně 7,1 bodů a minimálně 7,1 bodu za úspěšné absolvování zkoušky výkonnosti

B. HŘEBCI:

1. Plemenní hřebci s oprávněním působit v PK Shetlandský pony a hodnocením exteriéru 7,5 nebo vyšším, kteří mají složeny zkoušky výkonnosti s hodnocením minimálně 7,1 bodu.
2. Plemenní hřebci s oprávněním působit v PK Shetlandský pony a hodnocením exteriéru 7,5 nebo vyšším, kteří mají potomstvo zapsané v PK (dcera v HPK, nebo syn v PK)

V současné době máme v HPK 215 klisen z toho **splnilo podmínky akceleračního programu 65 klisen.**

Z celkového počtu 56 plemenných hřebců, splnilo podmínky AP 23 hřebců. Dříve stačilo k zařazení do AP pouze dobré bodové ohodnocení. Od r. 2010 kdy vešel v platnost nový řád PK musí hřebci pro zařazení do AP splňovat výše uvedené podmínky.

Počet vyplacených dotací v rámci AP v porovnání s počtem narozených hříbat

(výše dotace na březí klisnu byla 5 000,-Kč)

	Počet vyplacených dotací v rámci AP	Počet hříbat narozených v následujícím roce
2016	16	49
2017	11	35
2018	7	

PODPORA A PROPAGACE CHOVU SHP

V roce 2018 měli majitelé SHP možnost účastnit se celkem 5 výstav. A to, jednak díky podpoře ASCHK, ale také díky spolupráci s dalšími chovatelskými svazy, Svazem chovatelů Velšských pony a cob a Svazem chovatelů koní Moravy a Slezska. Národního šampionátu SHP, který se konal v Záhořanech v okrese Benešov se zúčastnilo 40 shetlandských pony.

Národním šampionem SHP pro rok 2018 se stal hřebec Kadov Philip po otci Philip v.d. Shaapshoeve z matky Yarpha Bunting z chovu hřebčina Viklan Kadov paní Lucie Kočovské.

Účastníci všech pěti výstav získali body za umístění a následně se na členské schůzi vyhodnotily celkové výsledky POHÁRU CHOVATELŮ A VYSTAVOVATELŮ SCHSHP 2018. Vítězové obdrželi pamětní listy a drobné ceny.

Neúspěšnějším chovatelem SHP pro rok 2018 se stala paní Lucie Kočovská, které obhájila titul z roku 2017.

I přes jisté dílčí problémy, ohodnotila RPK tento projekt jako přínosný a s drobnými úpravami a rozšířením v něm hodlá pokračovat i v roce 2019. Letos bude projekt rozšířen o speciální výstavní třídy Mladý vystavovatel, Lead Rein, First Ridden a Driving.

Na základě požadavků chovatelů, organizuje SCHSHP svody klisen, licentace hřebců, zkoušky výkonnosti, a to jak samostatně, tak ve spolupráci s dalšími chovatelskými svazy.

ZVEŘEJŇOVÁNÍ VÝSLEDKŮ CHOVATELSKÉ PRÁCE A PROPAGACE PLEMENE

Jako hlavní informační kanál pro chovatele Shetland pony v ČR fungují webové stránky SCHSHP (www.schshp.cz) a ASCHK ČR (www.aschk.cz). Dále jsou informace zveřejňovány v médiích věnovaných koním obecně – servery Equichannel, časopisy Koně, Jezdectví, Koně a hříbata, Fauna apod.

SCHSHP aktivně spolupracuje i s dalšími chovatelskými svazy na společné propagaci pony plemen chovaných v ČR.

K propagaci chovu využívá Svaz chovatelů Shetland pony nejen výše uvedené informační kanály, ale snaží se Shetland pony propagovat na mnoha chovatelských i sportovních akcích. Shetlandi se každoročně účastní doprovodných programů na mezinárodních výstavách v Pardubicích, Brně a v Lysé nad Labem. Účastní se chovatelských přehlídek, regionálních výstav a Národního šampionátu.

ZHODNOCENÍ ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU

Z výše uvedeného lze vyvodit závěr, že cca 30 odchovaných hříbat v ročníku, stejně jako 15-20 nově uchovněných klisen a 2-3 nově licentovaní hřebci by měli být dostačující pro potřeby chovu a rozvoje plemene v našich podmínkách. Z tohoto hlediska tedy není třeba vytvářet přílišný tlak na zvyšování produkce potomků a cílem šlechtitelského programu pro následující období, by mělo být zvyšování kvality odchovávaných jedinců, a to jak po stránce exteriéru, tak po stránce všestranné pracovní využitelnosti

Velkou devizou bylo navázání spolupráce se zahraničím a dovoz vysoce kvalitních chovných zvířat. Pozitivem posledních šesti let, je fakt, že u svodů klisen a licencí hřebců přestávají převažovat importy ze zahraničí, ale již se dostáváme do fáze velmi kvalitních českých odchovů. Je třeba také upozornit na to, že ne každý import je kvalitní. Zvláště v poslední době, kdy zahraniční chovy nejen shetlandů procházející krizí a množí se případy hromadných importů shetlandů a jejich kříženců velice pochybných kvalit a na druhé straně stoupá, jak množství, tak především kvalita českých odchovů, již rozhodně neplatí, že koupit si importované zvíře, rovná se automaticky to, že kupuji lepší kvalitu. Naštěstí dnes již máme nastavena velmi přísná pravidla pro zápis SHP do PK a RPK ve spolupráci s ASCHK zajišťují přísnější výběr hřebců a klisen do chovu. Díky těmto opatřením roste kvalita u nás odchovávaných čistokrevných hříbat a také jejich vyšší konkurenceschopnost na trhu.

Celkově lze označit úroveň chovu Shetland pony v ČR za velmi dobrou, a to i třeba ve srovnání s našimi sousedy v Německu a Rakousku.

Nadále se snažíme udržet vysokou úroveň chovu shetlandů v ČR. I když nelehké ekonomické podmínky poznamenaly chov shetlandů stejně tak, jak se to stalo u ostatních plemen koní chovaných u nás. V posledním roce můžeme zaznamenat pokles narozených hříbat, ale i vyřazování plemenných hřebců z chovu. SCHSHP se snaží najít cestu z této nelehké situace. A právě jednou z cest je v poslední době velmi oblíbenější využití shetlandů ve sportu, speciálních výstavních třídách a propagace shetlanda jako výborného povahově vyrovnaného a všestranně využitelného ponyho.

Závěr: I přes některé dílčí problémy, lze konstatovat, že metody plemenitby vedou ke zlepšování chovné populace a naplňují požadavky chovného cíle pro plemeno shetlandský pony. RPK se musí v následujícím období zaměřit především na aktualizaci některých dokumentů a zrevidovat především podmínky pro zařazení do akceleračního programu a jednotlivých oddílů plemenné knihy. Takto zásadní změny je však třeba uvádět do praxe s rozmyslem a dbát nejen dobrou připravenost zaváděných opatření, ale i na dobrou informovanost, jak samotných chovatelů, tak i laické veřejnosti.

Ná základě informací z ÚEK zpracovala za RPK SCHSHP Bc. Petra Šaročová